

Maailmanmatkat

Mika Lietzen

Matthieu Blanchin:
Le Val des Ânes
Ego Comme X, 2001

Matthieu Blanchin:
Accident du Travail
Ego Comme X, 2001

Ranskalainen Matthieu Blanchin (s. 1965) on tehnyt sarjakuvia jo vuosia esimerkiksi Lapiniin (jossa osa näiden kahden albumin tarinoista on aiemmin julkaistu) mutta laajempaa huomiota tämä rujolla viivalla omaelämäkerrallisia tarinoita piirtävä tekijä sai vasta voitettuaan Angoulême:ssä parhaan esikoisalbumin palkinnon.

Tämä albumi, *Le Val des Ânes*, kertoo Blanchinin lapsuudesta Ranskan maaseudulla. Albumi koostuu pitkistä nimikkotarinateista sekä muutamasta lyhyemmästä, Lapinissa aikaisemmin julkaistusta tarinateista. Tarinoissa tuntuu voimakkaana itse eletyn ja koetun maku. Lasten leikit ja esimerkiksi kokemukset leirielämästä tuntuvat tutulta pohjoismaisestakin lukijasta. Toisaalta katolilainen kasvatus ja esimerkiksi räjähtävät kalkkunat antavat tarinoihin oman paikallisuvärisä. Varsinaista punaista lankaa albumissa ei ole; kertomus koostuu

pääosin tajunnanvirtana eteenpäin soljuvista episodeista, vuodenaikojen ja paikkojen muuttuessa kulloisenkin tarinan mukaan. Episodioiden vahvuudesta todistaa se, että ainakaan itse en edes jäänyt kaipaamaan mitään laajempaa tarinankaarta.

Silmiinpistävin piirre Blanchinin piirrosjäljessä on sen vauhdikkuus; en usko että olen koskaan aiemmin kohdannut yhtä elävää, jatkuvassa liikkeessä olevaa sarjakuvaa. Lukuisten graafisesti korkeatasoisten nykysarjakuvien joukossa Blanchin onkin kuin hektisesti sätkivä vammaisen pikkuväli. Mutta siinä missä moni hiotumpi tyyli tukahtuu omaan täydellisyyteensä, Blanchinin piirrokset ovat luonnollisia kuin käsiala. Tyylistä tuskin löytyy mitään pakotettua. Blanchinin kuvakerronta on myös hyvin koherenttia sen näennäisestä sekavuudesta huolimatta. Loppuloksenä on sivuja, jotka ovat paitsi kerronnallisesti rikkaita, myös kauniita katsoa.

Albumista vanhempi, *Accident du Travail*, kertoo Lapinissa aiemmin julkaistusta pitkistä nimikkotarinateista sekä yhdestä lyhyemmästä tarinateista. Albumista se vanhempi, *Accident du Travail* kertoo Blanchinille työhuoneella sattuvasta onnettomuudesta ja sitä seuraavasta oleskelusta sairaalassa. Samalla

tyyllillä *Le Val des Ânesin* kanssa kerrottu tarina ei kuitenkaan yllä aivan samalle tasolle; itse kertomus ei tempaa lukijaa samalla tavalla mukaansa kuin yhteisestä kokemukspohjasta ammentavat lapsuustarinat. Myös piirroksellisesti albumi on *Le Val des Ânesia* karumpi; harmaasävyjen puuttuminen laistaa sivut melko yksitoikkoisiksi. Pitää kuitenkin muistaa että *Accident du Travail* on keskivertoa parempi albumi ja että se häviää vain vertailussa keskivertoa huomattavasti parempaan *Le Val des Ânesiin*. Aloittipa Blanchiniin tutustumisen kummasta albumista tahansa, tulee todennäköisesti hankkimaan myös toisen.

Christophe Blain:
Isaac le Pirate 1: Les Ameriques
Dargaud, 2001

Christophe Blain:
Isaac le Pirate 2: Les Glaces
Dargaud, 2002

Vaihtoehtoisen sarjakuvan harrastajan on vaikea myöntää pitävänsä perinteisestä seikkailusarjakuvasta. Ylpeyshän siinä kolhiintuu ja maine mence. Silläkin uhalla tunnustan ihastuneeni Christophe Blainin merirosvoiseikkailuihin.

Isaac le Pirate on kerronnaltaan häpeilemättömän perinteistä sarjakuvaa; taidemaalari haluaa tehdä sarjan merellisiä teoksia, joten hän pestautuu laivalle. Erinäisten käänteiden kautta Isaac päätyy merirosvojen matkaan. Muutamien päivien mittaiseksi suunniteltu matka venyy kuukausiksi, ja Isaac joutuu mukautumaan uuteen, karuun elämäntyyliin avomerellä. Kahden albumin *crot* ovat hyvin pieniä. Selkeitä

© Matthieu Blanchin

Matthieu Blanchin lumisotasilla albumissa *Le Val des Ânes*.

itsenäisiä kokonaisuuksia niistä on vaikea hahmottaa, pikemminkin ne ovat yhden pitkän tarinan kaksi ensimmäistä lukua.

Isaac le Piratessa ei ole kerta-kaikkiaan mitään uutta tai poikkeuksellista, ellei sellaiseksi lasketa vaihtoehtoisemmillä sarjakuvan-tekijöillä esiintyvää kerronnan riemua. Tässä suhteessa, kuten myös piirrostyylinsä puolesta, Christophe Blain on läheistä sukua toiselle nuorelle ja niinkään perinteisistä aiheista kiinnostuneelle Joann Sfarille. Nämä piirtäjät tosissaan pitävät sarjakuvien tekemisestä, ja se iloitsee myös lukijalle. Vaihtoehtoisen sarjakuvan tausta antaa nuorille tekijöille myös eväät kertoa tarinaa suoraviivaisesti ja henkilökohtaisesti, sortumatta ylidramatisointiin tai pöyhöttömyyseen graafisiin kuvauksiin. Merirosvoikkailun voisi hyvin kuvitella sisältävän tarkkaan piirrettyjä kuvia sen ajan laivoista, mutta Blain näyttää vain sen, mikä on oikeasti tarinan kannalta tarpeellista. Blainin karu ja paikoin ailahteleva piirrostyylit todennäköisesti karkottaaakin osan lukijoista. Yksittäisinä ruutuina Isaac le Pirate on karua katsottavaa, mutta kerronnan tarpeita piirroksen palvelevat täydellisesti. Kokonaisuuden kannalta onkin

merkityksetöntä vaikka albumista löytyykään muutama laaduntarkkailun läpäissyt ruutu tai sivu. Piirrosten epätasaisuuden ohella ainoa morkottamisen aihe on kakkosalbumin ruotsalaisten merenkävijöiden suuhun laitetut lastenlorut, joiden tilalle olisi varmasti helposti saatu hankittua oikeaakin dialogia. Isaac le Piraten vahvin valtti on sen tarina. Se on seikkailukertomus, ja hyvä sellainen. Mitään suuria havaintoja elämästä ja maailmankaikkeudesta sen sivuilta ei välity, eikä lukija jää sellaisia kaipaamaankaan. Joskus pelkkä konstailematon, hyvin kerrottu tarina riittää tekemään albumista merkittävän. Isaac le Pirate on siitä erinomainen esimerkki.

Wazem:
Promenade(s)
Atrabile, 2002

Wazem:
Presque Sarajevo
Atrabile, 2002

Sveitsiläinen Pierre Wazem on nuoresta iästään (s. 1970) huolimatta keitetty jo monessa liemessä. Wazemin albumit Humanoïdien Tohu Bohu -sarjassa (Comme un Rivière ja Bretagne) kielivät vakavasta Hugo Pratt

-kompleksista paitsi tyyliinsä myös aiheidensa puolesta; esimerkiksi Bretagne kertoi toisen maailmansodan taistelulentäjistä. Sveitsiläisen Atrabilen julkaisema Wazemin uusi albumikaksikko taas on enemmän kallellaan Lewis Trondheimiin ja 90-luvun uuteen ranskalaiseen sarjakuvaan. Wazem onkin hitaasti hivuttaunut perinteisestä seikkailuhenkisestä sarjakuvasta omaelämäkerrallisiin kertomuksiin. Aika on saanut Wazemin vihdoinkin kiinni.

Albumista Presque Sarajevo on aiemmin julkaistu osina Bile Noire -antologioissa. Yksinkertaisen selkeällä ja luonnosmaisella viivalla piirretty kertomus käy läpi Wazemin kokemuksia sveitsiläispiirtäjien matkalla sodanjälkeiseen Sarajevoon. Ruuduissa vilahtelevat Wazemin itsensä lisäksi esimerkiksi Frederik Peeters ja Tom Tirabosco. Reportaasina Presque Sarajevo on melko ponneton esitys. Wazem kuvailee lähinnä omia tunteuksia ja tekemisistään, outoja sattumuksia ulkomailla sekä käy läpi ystäviensä kanssa käymään keskusteluita. Mitään erityisen valaisevia johtopäätöksiä itse Sarajevosta tai sen ihmisistä ei tarinasta välity. Mielenpainuvimpia kuvauksia saattoi olla Wazemin totuus bosnialaisten naisten kauneudesta.

© Christophe Blain

Piirtäjä hauskuttaa merirosvoja Christophe Blainin Isaac le Pirate -albumissa.

J'AI ME LES RÉCEPTIONS OFFICIELLES. JE NE SAIS PAS POURQUOI. LES COCKTAILS SUCRÉS, LES CONVERSATIONS MONDAINES, PONCTUÉES DE "OH" ET DE "AH". DES INEPTIES PAR SIX-PACK. JE TROUVE TOUT ÇA PARTICULIÈREMENT EXOTIQUE.

Wazemin pohdiskelua albumissa Presque Sarajevo.

Tarina on kerrottu kronologisesti eteenpäin matelevana reportaasina, joka ei juurikaan anna tilaa mielipiteiden tarkemmalle kehittämiselle. Ei tämä sellaisenakaan ole mikään huono esitys, mutta Wazemilta olisi toivonut hieman enemmän rohkeutta katsella ympärilleen, eikä niinkään sisäänpäin.

Wazemin toinen samaan aikaan ilmestynyt albumi, Promenade(s) on tässä suhteessa vielä pahempi. Niinkään omaelämäkerrallinen albumi kertoo muun muassa Wazemin suhteista isään ja äitiinsä. Osaa albumin aiheista Wazem on käsitellyt aiemmin Bile Noire -antologioissa

julkaistuissa samannimisissä tarinoissa. Albumia varten kaikki jaksot on kuitenkin piirretty uudelleen samalla tyyllillä Presque Sarajevoon kanssa, eikä sisällöissäkään ole useinkaan enää mitään samaa.

Unenomaisella logiikalla etenevä Promenade(s) ei sisällä mitään varsinaista tarinaa; pikemminkin se on hyvin henkilökohtainen esitys Wazemista itsestään ja hänen taustoistaan. Esimerkiksi albumin alkupuolella Wazemin minähahmo luettelee omia suosikkikirjojaan, käyttämiään työvälineitä sekä muita yleisessä mielessä triviaaleja seikkoja. Toiselle sarjakuvapiirtäjälle

nämä detaljit tuntuvat kiinnostavilta, mutta hyvää kerrontaa ne eivät ole.

Olen hieman epävarma, voinko suositella Promenade(s):ia; se on hyvin henkilökohtainen albumi, mutta onko se liiankin henkilökohtainen? Wazem on selvästi tehnyt albumia suurella rakkaudella, ja sen henkilökohtaisuus ja siitä syntyvä läheisyys ja lämpö tekevät albumista mielenkiintoisen. Mutta riittääkö se kiinnostamaan kaikkia lukijoita? Kannattaa harkita ennen hankkimista. ■

